OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Korkeakouluopetus ja tutkimus, JTS 2026-2029

VaV/ SitJ 16.5.2025

Ylijohtaja Sirkku Linna ja opetusneuvos Jorma Karhu

Keskeiset päätökset korkeakoulutuksen ja tutkimuksen näkökulmasta

1) T&K-rahoituksen vahvistaminen,
2) koulutus- ja osaamistason nosto,
3) kasvutoimien rahoittamiseksi tehtävät menosäästöt ja
4) jatkovalmisteluun linjaukset Suomen vastuullisen kansainvälisyyden edistämiseen sekä kansainvälisiin opiskelijoihin ja tutkijoihin liittyen.

T&K-rahoituksen vahvistaminen – kohti 4 %:a

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus

- Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta (T&K-rahoitus) annetun lain mukaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan valtion talousarvioissa tarkoitettujen valtuuksien ja määrärahojen yhteismäärää nostetaan 1,2 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuoteen 2030 mennessä.
- T&K-rahoituslain mukainen taso valtion T&K-rahoitukselle on noin 3,2 mrd. euroa v. 2026, 3,5 mrd. euroa v. 2027, 3,8 mrd. euroa v. 2028 ja 4 mrd. euroa v. 2029.
- Monivuotisen T&K-rahoituksen suunnitelman mukaisesti T&K-investoinneilla tavoitellaan kestävän talouskasvun vauhdittumista ja kilpailukyvyn vahvistumista sekä tuottavuuden kasvua.
- Julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvät valtion T&K-rahoituksen lisäykset ovat yhteensä 62,8 milj. euroa v. 2026, 158,8 milj. euroa v. 2027, 103,8 milj. euroa v. 2028 ja 96,8 milj. euroa v. 2029.
- Kaikkia rahoituslain mukaisia lisäyksiä vuosille 2026–2029 ei kohdennettu. Lisäpäätöksiä vuosien 2026–2029 osalta tehdään myöhemmin tulevien talousarvioiden ja julkisen talouden suunnitelmien yhteydessä.

T&K-rahoituksen vahvistaminen – kohti 4 %:a

T&K-rahoituksen vahvistaminen OKM:n hallinnonalalla

- Yliopistojen tutkimuksen vahvistamiseen 20 milj. euroa v. 2026 ja 39 milj. euroa vuodesta 2027 lähtien.
- Ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistamiseen 10 milj. euroa v. 2026 ja 15 milj. euroa vuodesta 2027 lähtien.
- Tieteen tietotekniikan keskus CSC:n osoitetaan 8 milj. euroa v. 2026 ja 10 milj. euroa vuodesta 2027 lähtien kansallisen tutkimuksen tietoliikennettä, datanhallintaa, laskentaa ja digitalisaatiota tukeviin palveluihin.
- Suomen Akatemialle osoitetaan 8 milj. euron valtuus vuodelle 2027 hyvinvointialueiden T&K-toiminnan vahvistamiseen (kliininen tutkimus).
- EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen korkeakouluille ja valtion tutkimuslaitoksille osoitetaan 5 milj. euron lisäys vuodesta 2027 lähtien (yhteensä 65 milj. euroa). Määräraha budjetoidaan momenteille vasta talousarviovaiheessa.

T&K-rahoituksen vahvistaminen – kohti 4 %:a (lisäykset JTS 2026–2029), milj. euroa 3/5

Kohdennus	2026	2027	2028	2029
Pysyvät rahoituksen korotukset				
Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan, tutkimuksen vahvistaminen	20	39	39	39
Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan, tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen	10	15	15	15
CSC, suurteholaskennan ekosysteemin käytön monipuolistaminen ja kyvykkyyksien vahvistaminen	8	10	10	10
Euroopan avaruusjärjestön (ESA) vapaaehtoiset ohjelmamaksut (valtuus)	7	20	20	20
EU-hankkeiden kansallinen vastinrahoitus tutkimus- ja kehittämistoimintaan		5	5	5
Puolustusministeriön toimintamenot, MATINE-tutkimusrahoitus	1	1	1	1
Puolustusvoimien tutkimusohjelma	2	2	2	2
VTT, ydinenergiatutkimuksen laboratorioiden toimintaedellytysten varmistamiseen	2,8	2,8	2,8	2,8
Luke, ennallistamisen tutkimus	1	1	1	1
Syke, ennallistamisen tutkimus	1	1	1	1
Määräaikainen rahoitus				
GTK Mintecin koetehdaskokonaisuuden tutkimusinfrastruktuuri, 2. vaihe (valtuus)		37		
Elinvoimakeskukset, pk-yritysten T&K-toiminnan vahvistaminen (valtuus)	8	15	7	
Luke, luontotyyppi- ja ekosysteemitiedon uusien kustannustehokkaiden menetelmien kehittäminen	1	1		
Syke, luontotyyppi- ja ekosysteemitiedon uusien kustannustehokkaiden menetelmien kehittäminen	1	1		
Suomen Akatemia: Hyvinvointialueiden T&K-toiminnan vahvistaminen (kliininen tutkimus), (valtuus)		8		
Yhteensä	**62,8**	**158,8**	**103,8**	**96,8**

T&K-rahoituksen vahvistaminen – kohti 4 %:a

T&K-rahoituksen lisäykset OKM:n hallinnonalalla vuosina 2024-2029, M€	2024	2025	2026	2027	2028	2029
❑ Suomen Akatemia (valtuus)	55	100	112	172+8	172	172
❑ Yliopistot, tohtorikoulutuksen pilotti	40	86	86	50	-	-
❑ Yliopistot, EU:n rahoittamien TK-hankkeiden kansallinen vastinrahoitus	19,9	23,1	x	x	x	X
❑ Yliopistot, tutkimuksen vahvistaminen	-	-	20	39	39	39
❑ Ammattikorkeakoulut, EU:n rahoittamien TK-hankkeiden kansallinen vastinrahoitus	0,7	1,2	x	x	x	X
❑ Ammattikorkeakoulut, tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen	-	-	10	15	15	15
❑ CSC, EU:n rahoittamien TK-hankkeiden kansallinen vastinrahoitus	0,6	0,6	x	x	x	x
❑ EuroHPC LUMI:n korvaaminen uudella supertietokoneella		50	75	75	50	-
❑ CSC, suurteholaskennan ekosysteemin käytön monipuolistaminen ja kyvykkyyksien vahvistaminen	-	-	8	10	10	10
Yhteensä	116,2	260,9	311 + x	369 + x	286 + x	236 + x

HUOM! EU:n rahoittamien TK-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen kohdennettavissa yhteensä: 35 milj. euroa v. 2024, 50 milj. euroa v. 2025, 55 milj. euroa v. 2026 ja 65 milj. euroa v. 2027 lähtien. Vuosien 2026-2029 kohdentuminen ei vielä tiedossa. Määrärahat kehyspäätöksessä kokonaisuudessaan työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla.

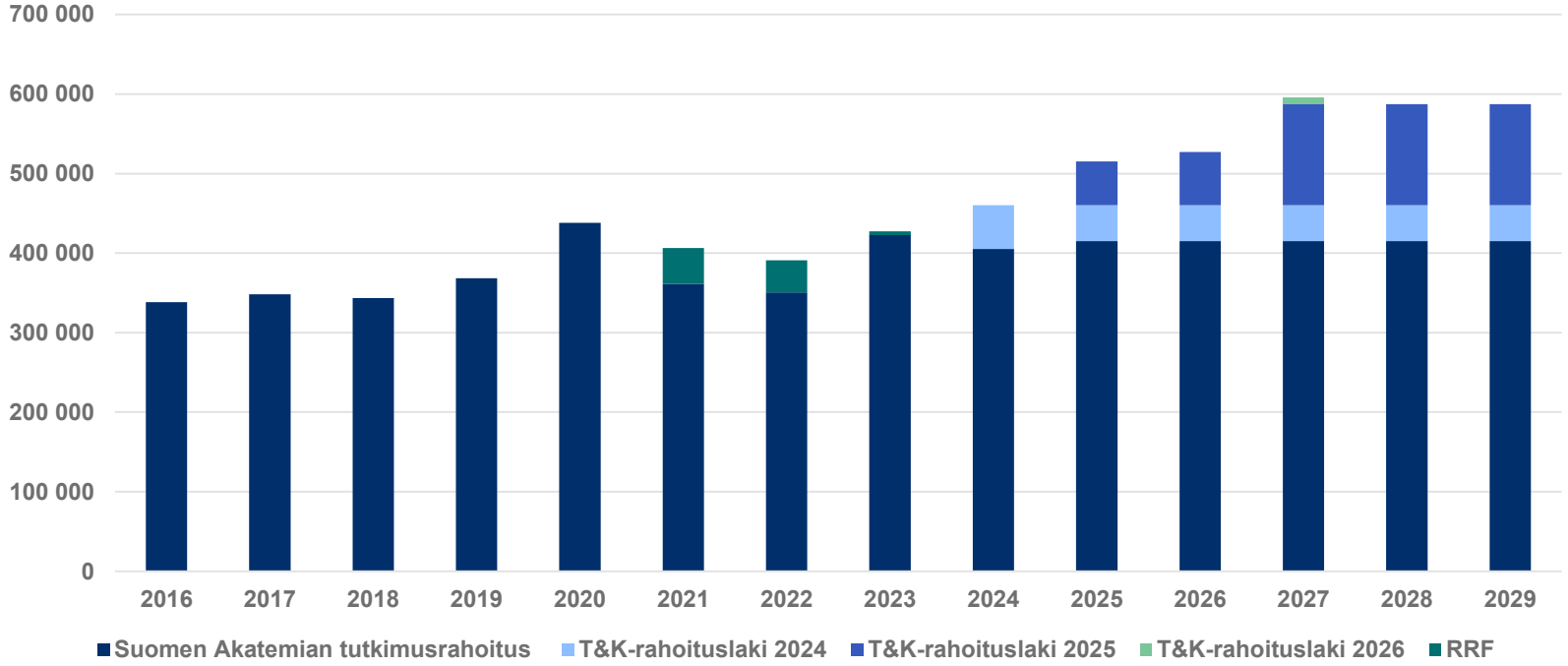
T&K-rahoituksen vahvistaminen – kohti 4 %:a

T&K-rahoituksen lisäykset Suomen Akatemia 2024-2029, M€	2024	2025	2026	2027	2028	2029
❑ Kansalliset tutkimusinfrastruktuurit	5	5	5	5	5	5
❑ Lippulaivat	40	30	30	30	30	30
❑ Tutkitun tiedon vaikuttavuus	10	10	10	10	10	10
❑ Tutkimusrahoitus	-	22[1)]	22	52	52	52
❑ Temaattiset tutkimusinfrastruktuurit	-	15	15	15	15	15
❑ Yhteiskäyttöiset tutkimusinfrastruktuurit	-	-	20	50	50	50
❑ Kliininen tutkimus	-	10	10	10	10	10
❑ Hyvinvointialueiden T&K-toiminnan vahvistaminen	-	8	-	8	-	-
Yhteensä	55	100	112	180	172	172

1) Tästä 5 miljoonaa euroa Suomen metsäbiomassoja koskeva tutkimus 2026–2029.

Energiasiirtymän T&K-toiminnan vauhdittamiseen kohdennetaan Business Finlandin T&K-valtuudesta ja Suomen Akatemian valtuudesta yhteensä 40 miljoonaa euroa vuosina 2026–2029.

Suomen Akatemian tutkimusrahoitusvaltuus 2016- 2029, 1000 euroa

Sisältää Suomen Akatemian tutkimusrahoitusvaltuudet (talousarvion momentti 29.40.51). Tiedot vuosilta 2018-2025 talous- ja lisätalousarviot, vuodet 2026-2029 julkisen talouden suunnitelma.

Koulutus- ja osaamistason nosto – kohti 50 %:a

- Korkeakoulujen aloituspaikkojen lisäämiseen varataan 3,8 milj. euron pysyvä lisäys vuodesta 2026 alkaen. Aloituspaikkoja lisäksi kohdennetusti kasvualoille.
- Kasvutoimiin liittyen esillä oli, että koulutustason nostotoimiin kohdennettaisiin kertaluonteisesti 100 miljoonaa euroa kolmelle vuodelle jaettuna. Määrärahoja ei sisälly vielä kehyspäätökseen.
- Avoin ammattikorkeakoulu ja avoin yliopisto (*kehysriihen kirjauksia*):
    1. Ilman korkeakoulupaikkaa jääneille, toisen asteen koulutuksesta valmistuneille, maksuton 30 opintopisteen opintoseteli avoimeen;
    2. Mahdollistetaan korkeakoulututkinnon suorittaminen avoimessa yliopistossa ja avoimessa ammattikorkeakoulussa;
    3. Vapautetaan avoimen korkeakoulutuksen maksusääntelyä.

Kasvutoimien rahoittamiseksi tehtävät menosäästöt

- Korkeakoulujen valtionrahoituksen säästöjä kahdesta eri suunnasta:
  - Aiemmin päätetyistä hallinnonalan kohdentamattomista säästöistä kohdentuu korkeakoulutukseen 52,7 milj. euroa vuodesta 2026 alkaen.
  - Osana uusia toimia korkeakoulujen perusrahoitusta vähennetään 30 milj. eurolla vuonna 2026, 20 milj. eurolla vuonna 2027 ja 15 milj. eurolla vuodesta 2028 alkaen.
  - Vuoden 2026 korkeakoulujen uudet menosäästöt (yhteensä 82,7 milj. euroa) tarkoittavat noin 2,7 prosentin vähennystä vuoden 2025 valtionrahoitustasoon.
- Korkeakouluindeksit otetaan tulevaisuudessakin huomioon täysimääräisesti, mikä tarkoittaa yliopistoille ja ammattikorkeakouluille yhteensä noin 82 milj. euroa v. 2026 vuoteen 2025 verrattuna.
- Perusrahoituksen momenteilla JTS:ssä tällä hetkellä tilanne karkeasti sama vuodelle 2026 kuin 2025. Tähän lisäyksenä tulossa ainakin EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoituksen jako ja mahdollinen kertaluonteinen investointi koulutustason nostoon.
- Edelleen kohdentamatta OKM/VN kokonaisuudessa: aiemmat tuottavuussäästöt 3.6 milj. euroa v. 2026 (5,1 milj. euroa v. 2027 lähtien) ja uudet tuottavuussäästöt (koko VN kokonaisuus) 130 milj. euroa.

Vastuullisen kansainvälistymisen edistäminen

Kehysriihen kirjauksia:

- Asiantuntijoiden, tutkijoiden, yritysten edustajien ja opiskelijoiden kansainvälistyminen
- Suomen houkuttelevuus korkean tuottavuuden tehtävissä toimivien kansainvälisten osaajien silmissä, erityisesti asiantuntijoiden maahanmuuton prosessit
- Ulkomaisten opiskelijoiden toimeentulohaasteiden ennaltaehkäisy yhdessä korkeakoulujen kanssa, puuttuminen harhaanjohtavaan markkinointiin
- Kolmansista maista tulevien opiskelijoiden ja heidän perheenjäsentensä toimeentuloon, lupajärjestelmän väärinkäyttöön ja mahdollisiin turvallisuusuhkiin liittyvien haasteiden ja lainsäädäntömuutostarpeiden arviointi vuoden loppuun mennessä.